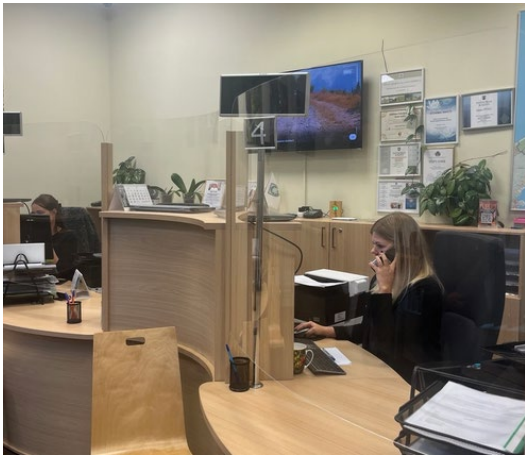

ЗВІТ
про службове відрядження до м.Адажі (Республіка Латвія)
з 19 по 26 вересня 2025 року

У рамках Угоди про співпрацю з муніципалітетом Адажі Латвійської Республіки, у межах міжнародної програми Training and Internship Programme Support for Ukrainian Municipalities (TIPS4UA), яку реалізує Європейський комітет регіонів у співпраці з програмою U-LEAD з Європою та відповідно до розпорядження селищного голови від 17.09.2025 №23/вд/тм перебувала у службовому відрядженні, у ході якого ознайомлено з досвідом та кращими практиками впровадженими на території Адажського муніципалітету та муніципалітету Тукумс.

22.09.2025

1. Муніципалітет Адажі.

До 1 липня 2009 року село Адажі входило до складу Ризького району. У ході адміністративно-територіальної реформи Латвії у 2021 році до краю приєднано Царнікавську волость. Статус міста надано Адажі 1 січня 2022 року.

Кількість населення – 24 941 (станом на 01.07.2025).

Біля міста розташовано одну з багатонаціональних батальйонних груп розширеної передової присутності НАТО (близько 40% території муніципалітету).

Муніципалітет є засновником:

- 13 структурних підрозділів апарату 96 шт.одиниць (у т.ч.: відділ інвестицій – 10 шт.од., бухгалтерія – 19, фінанси – 2 та інші). Працівникам муніципалітету додатково оплачується робота в адмінкомісіях, виборчих комісіях та за підготовку документації на проведення закупівель;

- 17 закладів та установ (освіта – 5 дошкільних, 3 шкільні заклади, у т.ч.: 1 початкова школа);

- 3 комерційні (госпрозрахункові) підприємства, з яких: 2 – надавачі комунальних послуг з води, водовідведення, опалення; 1 заклад охорони здоров'я (переважне фінансування з державного бюджету);

- 1 соціальна служба (30 працівників, з яких 20 - соцпрацівники);

- 1 приватна керуюча компанія (і альтернативні товариства мешканці (працюють без ПДВ).

Муніципальні **поліцейські** – 30 офіцерів.

Депутати муніципалітету отримують (з місцевого бюджету) почасову заробітну плату від роботи в комітетах та з громадянами на виборчих дільницях. Депутат може поєднувати роботу в сфері освіти, культури, але не може працювати в муніципалітеті.

Структура бюджету у 2025 році

ДОХОДИ

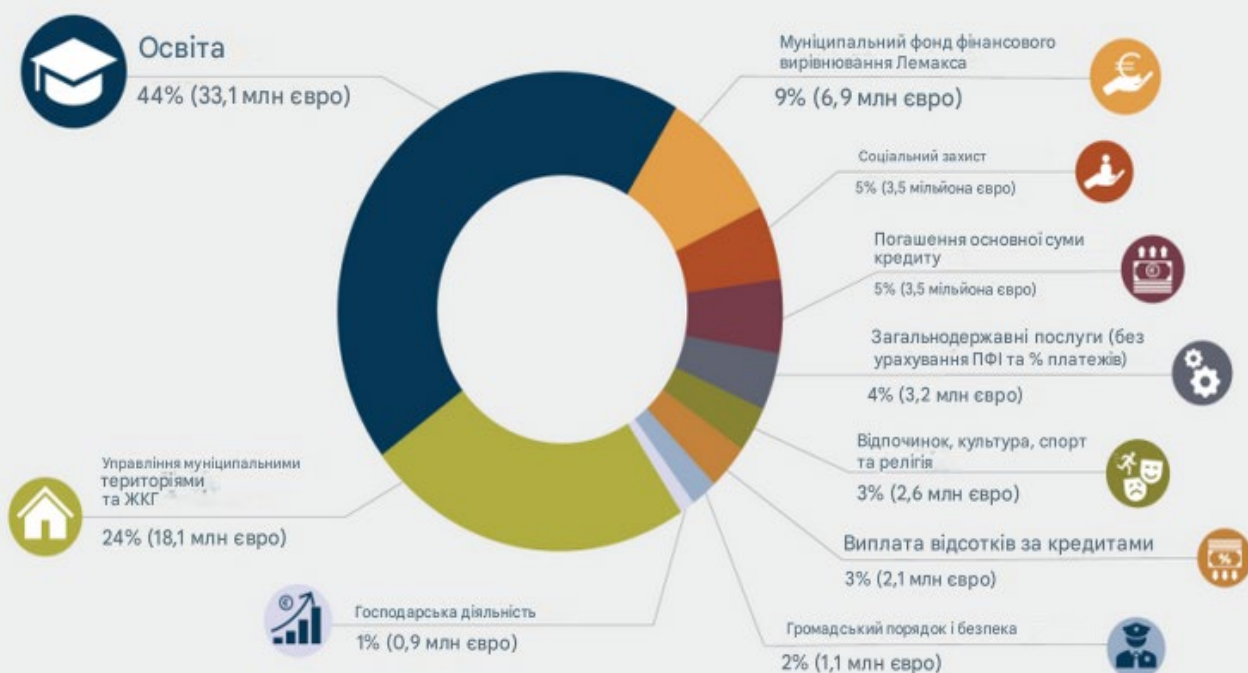
Прогнозований дохід
75 096 763 євро

Заплановані витрати
75 031 856 євро

ОСНОВНІ СТАТТІ ВИТРАТ ОСНОВНОГО БЮДЖЕТУ

2. Царнікавська середня школа.

На теперішній час в школі навчається майже 1000 учнів (наповнюваність класів 25-27 учнів).

Однією з багатofункціональних зон є зона їдальні (актової зали), де передбачена можливість швидко відокремити обідню зону від кухонної зони – як фізично, так і акустично, є продумана вентиляція та швидкозбирані столи та стільці, які дозволяють використовувати зал для інших цілей під час перерв, коли немає шкільного харчування.

Значну увагу приділено облаштуванню виробничо-навчальних майстерень, які поєднують класні кабінети та обладнання для практичного навчання.

Всі коридори в корпусі створені навколо застланого двору. Таке рішення забезпечує природне освітлення в коридорах та дітям надається можливість виходити на свіже повітря під час перерв в безпечне закриті середовище, де для дитячих заходів також передбачена спеціальна зона.

3. Сігульський дошкільний заклад «Рієжура» («Примор'я»).

У закладі відкрито 11 груп для дітей віком від 1,6 до 7 років. Кількість дітей у групах від 18 до 20 дітей. Забезпечують роботу закладу 49 працівників.

Дошкільний заклад у поєднанні з прилеглим лісом та затокою дає

можливість дітям активно пересуватися, досліджувати світ у педагогіці природи, за всіх чотирьох сезонів та погодних умов.

Просторість дошкільних приміщень підходить для рухових заходів, ігор, групової та індивідуальної роботи, а також для навчання та відпочинку. Впроваджена електронна платформа ELIIS використовується для інформування вчителів та батьків про педагогічний процес та повсякденне життя в дошкільному закладі.

Активне впровадження у закладі BookCrossing (обміну книжками) позитивно впливає на об'єднання тих, хто дарує книжки, а також сприяє поширенню серед дітей любові до читання.

Пропозиція закладам дошкільної освіти за результатами візиту: впровадити на базі закладів ідею BookCrossing.

4. Реновація багатоквартирних будинків за програмою відновлення.

У 2019 році відбувся масштабний ремонт багатоквартирних будинків, яким керував керуючий будинком SIA "Ādažu Namsaimnieks".

У кожному з будинків було утеплено фасад та цоколь, встановлено індивідуальні лічильники тепла, замінено вікна та двері, покращено систему вентиляції, а також замінено дах. Це не тільки покращило загальний зовнішній вигляд, а й, що важливо, дозволить економити теплову енергію, що зменшить витрати на опалення взимку.

23.09.2025

Національний реабілітаційний центр «Вайварі».

Центр спеціалізується на наданні медичних послуг у сфері реабілітації та психологічної підтримки, із впровадженням новітніх методик лікування.

Мета візиту – обмін досвідом і співпраця для вдосконалення програм реабілітації пацієнтів в КП «Слобожанська центральна лікарня» та представлення проекту екзопротезування на базі відділення ортопедії та травматології КП «Слобожанська центральна лікарня».

У Центрі працює 500 спеціалістів, у т.ч.: 50 лікарів (20 лікарів фізичної та реабілітаційної медицини і резиденти), 155 функціональних фахівців (фізичні терапевти, ерготерапевти, логопеди, психологи, соціальні працівники), а також медсестри, масажисти, помічники у догляді за пацієнтами).

Ознайомлено з роботою різних відділень Центру, зокрема: відділення нейрореабілітації, відділення ортопедичної та м'язової - скелетної реабілітації, кардіореабілітації та спеціалізованого відділення для

пацієнтів зі спінальною травмою. Також ознайомлено з виготовленням та застосуванням технічних засобів, а саме: ортезів і протезів.

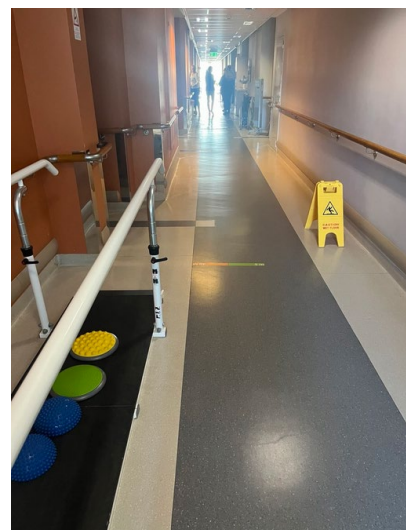
Варто відзначити технічне оснащення, якість роботи мультидисциплінарної команди, максимальне забезпечення сучасним медичним обладнанням пацієнтів з відповідними потребами.

Фахівцями Центру запропоновано направити проект

«Впровадження екзопротезування на базі відділення ортопедії та травматології КП «Слобожанська центральна лікарня» до посольств країн Європи з метою пошуку потенційних інвесторів.

Домовились про подальшу співпрацю у напрямку реабілітації пацієнтів та підвищення кваліфікації лікарів закладів охорони здоров'я Слобожанської громади.

24.09.2025

1. Участь у міжнародному семінарі «Надихаємо зміни разом: стійкі рішення в муніципалітетах».

На семінарі висвітлено досвід розвитку муніципалітетів, шляхом реалізації інвестиційних проектів, впровадження заходів енергоефективності та управління ризиками повеней.

Представник Міністерства культури Латвійської Республіки Агнесе Рубене представила можливості, що відкриваються програмою CERV муніципалітетам: міські та муніципальні мережі (Мережі міст).

«Matchmaking platform» - цифровий інструмент, що сприяє формуванню міжнародних партнерських відносин між муніципалітетами Європи та фінансуванню цієї співпраці, представила представник Бельгії Маддалена Фонтану, менеджер проекту з питань муніципального співробітництва та співробітництва ЦЕМР.

Андрес Яадла, член міськради Раквере (Ігаунія), розповів про інвестиції в місто Раквере у розвиток зеленого та стійкого міста, просування інновацій у будівництві та реконструкції будівель.

2. Зустріч з першим секретарем посольства України в Латвії Наталією Березою. Обговорення питань допомоги українцям, які перебувають в Латвії у статусі тимчасового захисту, а також підтримки з боку посольства дітей, які проживають в Україні.

Домовились: про організацію відпочинку дітей Слобожанської громади з числа дітей-сиріт, дітей-переселенців та дітей інших соціальних категорій.

2. Дитяча молодіжна Адажська спортивна школа.

У спортивній школі проводяться тренування в таких видах спорту: плавання, дзюдо, орієнтація в спорті, футбол, волейбол, баскетбол, легка атлетика, грецька і римська боротьба.

Утримання школи та оплата участі у офіційних змаганнях проводиться за рахунок муніципалітету.

Домовились про організацію в перспективі змагань між спортсменами Слобожанської громади та муніципалітету Адажі.

Пропозиція: Слобожанській ДЮСШ розглянути можливість впровадження стрілецького спорту, зокрема кульова стрільба та стендова стрільба на базі Слобожанського ліцею (тир). Мета: розвиток фізичних навичок з поєднанням важливих знань з безпечного використання зброї, формування у дитини вміння контролювати свою увагу, терпіння, точність та реакцію.

3. Адажська початкова школа.

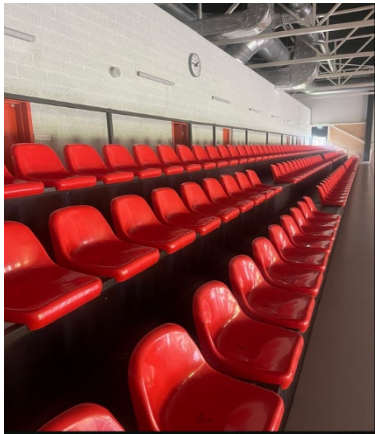
Роки будівництва 2016-2019, площа - 8880 кв.м. Муніципалітет Адажі для будівництва школи отримав співфінансування ERDF у розмірі 2 млн 564,5 тис. євро.

Потужність школи – 1200 учнів, на теперішній час в школі навчається понад 1300 учнів (наповнюваність класів 26-28 учнів). Ця школа є найбільшою школою в Латвії.

Школа є одним із найсучасніших навчальних закладів у Балтії. Вона спроектована та побудована відповідно до високих стандартів будівництва у сфері освітніх установ. Будівля школи має високу енергоефективність, що суттєво знижує експлуатаційні витрати. У школі встановлені системи автономної вентиляції з датчиками температури та CO₂, що забезпечує якісне повітря у навчальних приміщеннях. Проект школи отримав Латвійську будівельну премію у 2019 році, 2 місце в номінації «Нова громадська будівля», Будова року в Латвії 2019.

Для того, щоб забезпечити **дитяче харчування** в 2 великі перерви і уникнути скупчення великої кількості дітей, було схвалено рішення для роздачі їдальні в 2 окремих їдальнях – один на 1 поверсі, а інший на 2-му поверсі. Кухня розташована на першому поверсі, але на другому поверсі знаходиться невеликий блок ділянки, до якого посуд переміщається з ліфтом. Це рішення дозволяє одразу 200-250 учням відвідувати їдальню за **системою самообслуговування**, коли діти, починаючи з 1 класу, самі вибирають їжу, що, по-перше, гарантує, що дитина дійсно з'їла, по-друге, це частина педагогіки, по-третє, така система громадського харчування зменшує кількість

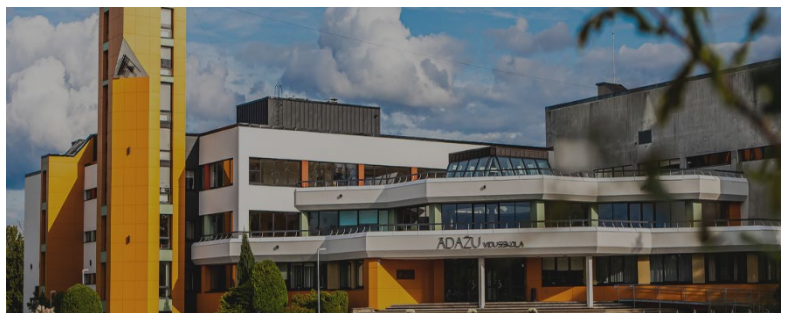

відходів і, по-четверте, дозволяє скоротити обідню зону.

Спортивна інфраструктура школи відповідає мінімальним вимогам баскетбольних і волейбольних федерацій, щоб національні змагання з баскетболу і волейболу могли проходити в залі. Доступ до залу призначений таким чином, щоб він міг обслуговувати учнів під час уроків і для всіх жителів округу поза часом уроків школи. Є продуманий вхід (незалежно від школи) і парковки для відвідувачів залу.

4. Адажська середня школа.

Включає до структури вищезазначену початкову школу та 2 групи дошкільного закладу (одно керівництво, 9 заступників директора, керуючий справами

(завгосп), менеджер). Фінансове обслуговування школи здійснюється через Комунальну службу, послугами якої користуються всі заклади освіти муніципалітету.

Школа має у складі обсерваторію з сучасним телескопом.

Факультативно вивчаються такі предмети як підготовка інвестиційних проєктів; кар'єрна освіта (запрошуються фахові спеціалісти, які розповідають учням 7-9 класів, наприклад про професію інженера, переваги та виклики інженерної роботи).

Забезпечення **дитячого харчування** в школі організовано за **системою самообслуговування** (як і у початковій школі).

Пропозиція Гуманітарному відділу за результатами візиту до початкової та середньої шкіл: проаналізувати досвід системи самообслуговування при організації дитячого харчування та розглянути можливість запровадження пілотних проектів у визначених закладах загальної середньої освіти Слобожанської громади.

Заступник селищного голови

ОЛЕНА ВЕРГЕЙЧИК